

„Abban az időben eljött Jézus a galileai Názáretből, és megkeresztelkedett Jánosnál a Jordánban. Amint feljött a vízből, látta, hogy megnyílik az ég, és a Lélek galamb képében rászállt. A mennyből pedig ez a szózat hangzott: *Te vagy az én szeretett fiam, benned telik kedvem.*”

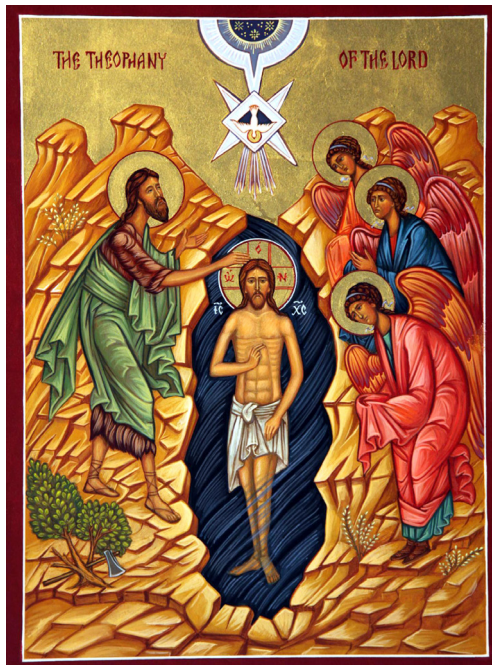
(Mk 1,9–11)

Az ünnepnek kettős jelentősége van: egyrészt Krisztus keresztelésekor nyilvánult meg a teljes Szentháromság, mégpedig nemcsak lelki módon, hanem érzékszervekkel is felfoghatóan. „A Jordánban való keresztelkedésedkor, Urunk, kijelentetted nekünk a Szentháromság imádtatása, mert az Atyának szózata bizonyosságot tőn róla, kedves Fiának nevezvén téged, a Szentlélek pedig galamb képében megerősíté a szózat csilhatatlanságát...” – énekeljük az ünnepi tropárban. Krisztus isteni mivolta ezzel vezeti be a keresztiséget.

Vízkereszt ikonjának felső részén egy sötét, de sugarakkal áttört félkör látható, mely a megnyíló eget jelképezi. Ebből indul ki a széles fénysugár, közepén a galamb képében megjelenő Szentlélekkel. A folyóparti sziklák úgy záródnak Krisztus alakja mögött, mintha valami barlangban lenne az Úr. Emlékeztet ez a sír sziklabarlangjára, hiszen amint az apostol mondja: „Vele temettek el a keresztiségben, vele is támadok fel az Isten erejébe vetett hit által” (Kol 2,12). Az Úr jobbával megáldja a Jordán vizét, jelezve ezzel, hogy a víz ezentúl nem a halál, hanem az újjászületés helye lesz: „Krisztus megszentelést hoz a vizekre, és azt a lelek megtisztítójává teszi” (utrenyei sztíhira). A régi ikonokon – liturgikus énekeinknek megfelelően – Krisztust ruhátlanul ábrázolják. Ez a ruhátlanság is beletartozik isteni „kiürítésébe”, Isten megalázkodásába, és ezáltal a megváltás művébe. Krisztus meztelenségével öltözteti fel a bűn által meztelenné vált embert: „Jöjjetek azért, Ádám meztelen ivadékai mindnyájan, öltösz magunkra Őt” (ikosz).

Az ikon jobb oldalán szolgáló angyalokat látunk, akik kendőt tartanak kezükben. Jelentheti ez a vízből feljövő Krisztus számára előkészített ruhát, de lehet a tisztelet jele is: az Úr mellett letakart kézzel szolgálnak az angyalok.

Az ünnep görög neve – *epiphania* – megjelenést, kinyilvánítást jelent. Megjelent a Szentháromság, és megnyilvánult Jézus isteni mivolta. Van azonban az ünnepnek egy másik neve is: vízkereszt. Ez az elnevezés figyelemreméltó. Sehol a világon nem nevezik így az ünnepet, csak Magyarországon. Radó Polikárp, a neves liturgiátörténész írja *Az egyházi év* című munkájában: „A bizánci liturgiában a nagy vízszentelés ezen a napon van. A Jordánban való keresztelkedés emlékére

BACSÓKA PÁL

ÚRJELENÉS – vízkereszt ünnepe

voltak a pogányokkal, úgy rendelték a magyar fejedelmek, hogy a pap minden ember házához elmenjen a kereszttel, valami áldást mondjon, s akkor kitanulja, ki a keresztény.”

Századunkban a karácsony kissé elhalványította vízkereszt ünnepének fényét, de ne felejtjük liturgánk figyelmeztetését: **„Fényes volt ugyan az elmúlt ünnep, de dicsőségesebb a mai nap...”** Karácsonykor az Isten Fiának emberi születését ünnepeljük, vízkeresztkor az ő isteni megjelenését.

(Megjelent a Görögkatolikus Szemle 1991. januári számában)

EMBER

MIT HOZZUNK NEKED, KRISZTUS ISTENÜNK, AMIÉRT MEGJELENTÉL
A FÖLDÖN, MINT EMBER, ÉRETTÜNK, MERT
MINDEN TEREMTMÉNYED HÁLÁT AJÁNLI FEL NÉKED:
AZ ANGYALOK AZ ÉNEKET, AZ ÉG CSILLAGOT, A BÖLCSEK
AJÁNDÉKOKAT, A PÁSZTOROK CSODÁLATOT, A FÖLD BARLANGOT,
A PUSZTA A JÁSZLAT, MI PEDIG A SZŰZANYÁT. ÖRÖKKÉVALÓ
ISTENÜNK, KÖNYÖRÜLJ RAJTUNK!